

Opis

W naszym kraju jest 120 parków krajobrazowych, które zajmują 8% powierzchni. Dysponują one znacznym potencjałem przyrodniczym, krajobrazowym, kulturowym i historycznym. Potencjał ten jest dobrem ogólnonarodowym. Tworzy on swoiście pojmowany kapitał przyrodniczy i krajobrazowy. Dlatego parki krajobrazowe powinny być przedmiotem większego zainteresowania władz różnych szczebli. Tymczasem z badań wynika, że ten potencjał nie jest należycie wykorzystywany, a w zarządzaniu parkami krajobrazowymi występuje wiele barier, które uniemożliwiają im prawidłowe funkcjonowanie. W książce, która jest efektem wspólnego wysiłku naukowców i praktyków z kilku ośrodków akademickich w Polsce, zanalizowano te bariery i przedstawiono wnioski mające na celu poprawę sprawności funkcjonowania parków krajobrazowych.

Książka jest adresowana przede wszystkim do władz różnych szczebli odpowiedzialnych za funkcjonowanie parków krajobrazowych, a także do organizacji ekologicznych. Powinni z niej również skorzystać praktycy związani z ochroną środowiska, pracownicy nauki i studenci wyższych uczelni o profilu ekologicznym, osoby studiujące geografię, turystykę, krajoznawstwo, zarządzanie oraz ci wszyscy, którzy interesują się zagadnieniami ochrony przyrody i krajobrazu.

Spis treści

Rozdział 1. Zarys charakterystyki systemu zarządzania ochroną przyrody w Polsce

- 1.1. Wstęp
- 1.2. Opis systemu zarządzania ochroną przyrody w Polsce
- 1.3. System zarządzający ochroną przyrody
- 1.4. Wybrane problemy zarządzania parkami krajobrazowymi
- 1.5. Zakończenie

Rozdział 2. Park krajobrazowy - zaniedbana idea ochrony przyrody i krajobrazu

- 2.1. Wstęp
- 2.2. Zapomniana idea
- 2.3. Wielkie cele, nikłe środki
- 2.4. Przyszłość nadal nieodgadniona
- 2.5. Zakończenie

Rozdział 3. Krajobraz jako przedmiot ochrony i zarządzania. Wybrane problemy

- 3.1. Wstęp
- 3.2. Pojęcia związane z krajobrazem jako przedmiotem zarządzania
- 3.3. Koncepcja świadczeń krajobrazowych
- 3.4. Główne podmioty uczestniczące w zarządzaniu krajobrazem
- 3.5. Wybrane problemy wdrożeniowe ochrony i zarządzania krajobrazem
- 3.6. Zakończenie

Rozdział 4. Ochrona krajobrazu kulturowego w teorii i praktyce gospodarowania przestrzenią

- 4.1. Wstęp
- 4.2. Rzeczywistość przestrzenno-krajobrazowa i architektoniczna - próba oceny współczesnych zjawisk i procesów
- 4.3. Planowanie przestrzenne - między wizją a podziałami przestrzeni
- 4.4. Krajobraz kulturowy w badaniach naukowych - identyfikacja i ocena zasobów
- 4.5. Świadomość społeczna - odbudowa tożsamości krajobrazowej
- 4.6. Zakończenie

Rozdział 5. Prawne bariery funkcjonowania parków krajobrazowych

- 5.1. Wstęp
- 5.2. Reżim prawny parku krajobrazowego
- 5.3. Otulina parku krajobrazowego

- 5.4. Plan ochrony parku krajobrazowego
- 5.5. Zarządzanie parkiem krajobrazowym
- 5.6. Zakończenie

Rozdział 6. Parki krajobrazowe w ocenie władz samorządowych

- 6.1. Wstęp
- 6.2. Metoda badań
- 6.3. Stosunek władz samorządowych do parków krajobrazowych
- 6.4. Kontakty władz samorządowych z dyrekcjami parków krajobrazowych
- 6.5. Współzarządzane parkiem krajobrazowym
- 6.6. Bariery w ponoszeniu odpowiedzialności za ochronę przyrody
- 6.7. Metody przeciwdziałania zagradzaniu wód otwartych
- 6.8. Oczekiwania samorządów parkowych
- 6.9. Zakończenie

Rozdział 7. Problemy rozwoju funkcji turystycznej na obszarach parków krajobrazowych

- 7.1. Wstęp
- 7.2. Rozwój funkcji turystycznej parków krajobrazowych
- 7.3. Analiza uwarunkowań rozwoju turystyki w parkach krajobrazowych metodą SWOT
- 7.4. Odporność środowiska przyrodniczego na użytkowanie turystyczne
- 7.5. Główne zagrożenia związane z rozwojem turystyki w parkach krajobrazowych
- 7.6. Rola społeczności lokalnych w procesie rozwoju turystyki
- 7.7. W kierunku turystyki zrównoważonej
- 7.8. Zakończenie

Rozdział 8. Finansowe ograniczenia funkcjonowania parków krajobrazowych

- 8.1. Wstęp
- 8.2. Źródła finansowania parków krajobrazowych
- 8.3. Dynamika i struktura środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie parków krajobrazowych
- 8.4. Zakończenie

Rozdział 9. Obszary chronione a rozwój gmin wiejskich w opinii mieszkańców województwa świętokrzyskiego

- 9.1. Wstęp
- 9.2. Zakres i metodyka badań
- 9.3. Obszary chronione w systemach przestrzennych województw i ich wpływ na rozwój lokalny
- 9.4. Nadnidziański park krajobrazowy - potencjał i zrównoważony rozwój w opinii mieszkańców
- 9.5. Zakończenie

Rozdział 10. Francuskie parki regionalne jako punkt odniesienia dla polskich parków krajobrazowych

- 10.1. Wstęp
- 10.2. Partnerstwo zarządu parku z samorządami
- 10.3. Montaż środków finansowych - pozyskiwanie partnerów
- 10.4. Rola lokalnych organizacji społecznych
- 10.5. Zakończenie